

ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ

Orhan Akınoglu

1.Hafta

Eğitim nedir?

Bireyin kendi yaşıntısı yoluyla kalıcı izli davranış değişim sürecidir.

Selahattin Ertürk 1970 Ankara Eylül Sonbahar Eğitimin kurucularındandır.

Eğitimin en bilinen tanımı herhalde Ertürk'e ait olan tanımdır. Ertürk eğitimi "bireyin davranışlarında kendi yaşıntısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci" olarak tanımlamıştır. Bu haliyle Ertürk'ün eğitim tanımı formal eğitime vurgu yapmaktadır.

Eğitim bir süreçtir.

Başlangıç ve bitiş aralığı süreçtir.

Doğumdan ölüme kadar olan süre süreçtir.

Bilişsel ,davranışsal,zihinde.

Anahtar Kavramlar

Birey

Yaşıntı

Davranış(bilişsel davranışlar,duyusal,devinişsel davranış,psikomotor

Süreç (En büyük vurgu süreçtir)

Devinişsel psikomotor :El,ayak vücut olarak beceriler.

Duyusal:Duygusal beceri,davranışlar.

Psikoloji:İnsan davranışlarını inceleyen bilim dalıdır.

Davranış değişikliğine dayanır.

Davranış:İnsan zihninde olup biten herşey davranıştır.

Birey:İnsan,objektif

Duyguları olan,düşünebilen,biyolojik bir varlıktır.

İnsan 1940 Birey biyo,psiko,sosyo kültürel bir varlıktır.

(Önemlidir)Yaşıntı kavramı:Deneyim ve tecrübe eşittir.

Sürekte bireyi değiştirecek yaşıntılar olması süreci oluşturur.

Öğrenmede,öğretme yaşıntıya dayanır.

Yaşıntının etkileme gücüne bağlı.

İstendik davranış değişikliğinin önüne koymalıyız.

İstendik:plan ve program yoksa yoksa informale dönüşür.

Formal eğitim: Toplumsal alan, bireyin istediği plan ve program istiyorsak formal.

Programsız doğaçlama, plansız olacaksız **informal** akışa göre oluyor.

Formal eğitim anaokulu ile başlar doktoraya kadar devam eder.

Okul dışı eğitim **informale**, okuldaki eğitim **formal** eğitime eşittir.

Formal eğitim eşittir **öğretimdir**. plan ve program olmazsa olmazdır.

Programsız öğretim olmaz.

Öğretmen olmadan öğretim olmaz.

Formalde olmazsa olmazlar;

1. Program
2. Usta eğitici
3. Özel mekan, sınıf veya okul
4. Özel zaman
5. Etkileşimin özel olması gereklidir.

Öğrenme;

Bireyin kendi yaşantısı yoluyla kalıcı izli davranış değişikliğidir.

Öğrenme ürünüdür.

Eğitim süreçtir.

Öğretme veya öğretim

Öğretme: rehberlik kılavuz etmedir.

Öğretim: Okul içinde planlı ve programlı öğrenmeye kılavuzluk etmedir.

Öğrenmeye Rehberlik veya kılavuzluk etmedir.

Planlı ve programlı : öğretim

Planlı ve plansız : öğretme formal

İLKE

İlke; kural demektir.

Bir işe nereden, nasıl başlanıp, nasıl devam edilecek ve nasıl tamamlanacağını açıklayan açıklamaların tümüne **“ilke”** veya **“kural”** denir.

Öğretim ilkesi;

Öğretim işini yaparken nasıl başlanacağı, devam edeceği ve nasıl biteceğinin bilinmesi gerekenlerdir.

Yöntem;

Bir işin nasıl olacağına dair genel açıklamalar **teoridir**.

Öğrenme teorileri

Uygulanmaya başlayınca

Yaklaşımı dönüşür → Modüle dönüşür Model olur. Belirlenmiş değişkenlerin oluşturulmasıdır.

Teori ,

Yaklaşım,

Model,

Strateji,

Yöntem,

Teknik.

Strateji : hedefe giden yol

Özel yol : yöntem

Genel yol : strateji

Özel uygulama : tekniktir

Kitap önerileri:

Öğretim ilke ve yöntemleri - Editör Şeref tan

Orhan Pamuk - Yeni Hayat

Orhan Pamuk - Kara Kitap

Doğan Cüceloğlu - Yeniden insan insana

Doğan Cüceloğlu - Savaşçı

Doğan Cüceloğlu - Öğretmen Olmak

2.Hafta

İstendik davranış değiştirme sürecidir.

Plan ve program kavram

Program var programa göre uygulama değerlendirme vardır.

Program –planlama-uygulama –süreci değerlendirme

Program: gelecekteki olacak işleri özellikleri ifade eder.

Programa Göre

Planlama → Uygulama → Değerlendirme Süreci

Eğitim Programı :

Okulda ve okul dışında öğrenene sunulan öğrenme ve öğretme yașantıları düzeneğidir.

Öğrenciler için ; Öğrenme yașantıları düzeneğidir.

Öğretmenler için ; Öğretme yașantıları düzeneğidir.

Bir derste veya bir disiplinde okulda veya okul dışında öğrenene sunulan öğrenme ,öğretim yașantıları düzeneğidir.

Eğitim programı daha genel...

Öğretim programı daha özeldir,daha detaylidir.

Özcan Demirel – Eğitim ve Öğretim Programı Tanımı:

Farklı bir çalışmada Demirel (2007, s.43) eğitim programını “öğrenene okul içinde ve okul dışında önceden planlanmış etkinlikler aracılığıyla gerçekleştirilen öğrenme yașantıları düzeneği” olarak tanımlamıştır.

Resmi-yazılı-mektup şeklinde dir.

Öğretim programı tanımı :

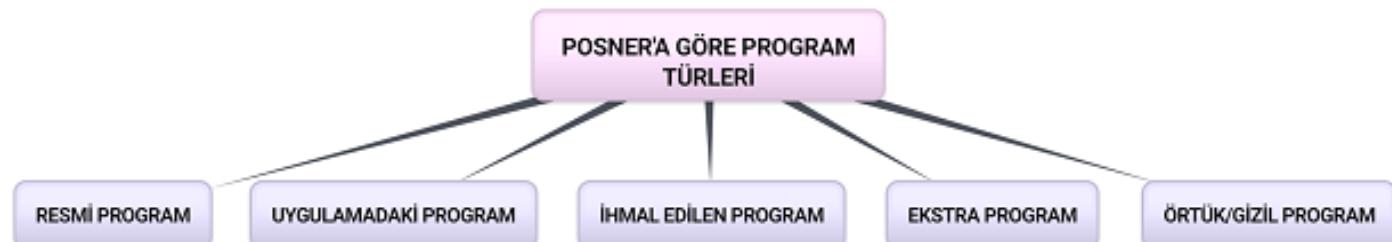
Bir derste ve bir disiplinde okulda veya okul dışında öğrencilere sunulan öğrenme –öğretim yașantıları düzeyidir.

Daha özeldir .Yazılı bir dökümandır.

Program okuryazarlığı orhan hocanın tanımı :

Bir öğretmenin programının, programın özelliklerine uygun olarak planlama,uygulama ve değerlendirme işlemlerinin tümüdür.

Bir dersin programı yoksa veya özellikleri tam olarak tamamlanmamışsa öğretmen tarafından tamamlanmasıdır.

Resmi program (Yazılı Program) :

- Talim Terbiye Kurulu başkanlığında hazırlanır.
- Benimsenen eğitim felsefesini yansıtır.
- Yazılı dökümandır.
- Teoriktir. Resmidir.
- Çerçeve niteliği taşır.
- Onaylanarak okullara gönderilmiştir.

Uygulamadaki program (öğretmenin kendi programı):

- Öğretmenin elinde hayat bulan programdır.
- Öğretmenin resmi programı anlayışı ve algılayışıyla ilgilidir.
- Okuldan okula, öğretmenden öğretmene değişir.
- Resmi programın somut gerçekleşen boyutudur.
- Ünitelendirilmiş yıllık plan ve ders planlarında yer alan etkinliklerdir.

NOT: Resmi program ile uygulamadaki program arasında çok az fark olabilir , fazla olduğu zaman sorun yaratabilir.

İhmal Edilen / Öğretisiz / Geçersiz / Geçistirilen Program :

- Resmi programda olup, öğretmen tarafından geçirtilen, eksik bırakılan, atlanan programdır. Deney yapacak imkanı olmayan okulda bazı dersler geçirilebilir. **Örneğin ; öğretmenin sınavda çıkmaz demesi.**
- Öğretmenin yetersizliğinden de kaynaklanıyor olabilir.
- İhmal büyüğe kayıpta büyütür.

Ekstra / Destekleyici / Fazladan Program :

- Resmi program dışındaki planlı ve sanatsal, sosyal, kültürel, sportif etkinliklerdir.
- Öğrenci kulüpleri, paneller, tiyatro çalışmaları, okul korosu gibi.
- Katılım gönüllülüğe dayanır, tüm öğrencilere açıktır.
- Her hafta sonu düzenlenen kurslar vb.okulda matematik dersi anlatıp öğretmenin haftasonu matematik kursu açması
- Okulun talep edilirliğini artırır.

Örtük / Gizil Program :

- Resmi, yazılı değildir.
- Sosyal ve Psikolojik etkileşimle oluşan yan ve informal öğrenmelerdir.
- Algılama ile ilgilidir.
- Olumlu veya olumsuz olabilir.
- Okul ikliminden ve kültüründen kaynaklanan öğrenmelerdir.
- Değerler, tutumlar ve inançlarla da ilgilidir.
- Okuldaki informal öğrenmelerdir.

Belirleyici program

Öğretmen—Öğrenci—eğitim programı

Örtük program:

Resmi Program

Informal bir programdır

Formal bir programdır

Yazılı değildir

Yazılıdır

Resmi Değildir

Resmidir

Açık değildir

Açiktır

3.Hafta

Programın öğeleri :

Öğretim programında ;

1-Hedef için - Niçin

2-İçerik için - Ne

3-Eğitim Durumları için - Nasıl

4-Değerlendirme için - Ne kadar sorusu sorulur.

Önemli !!!

Hoca öğeleri sorarım dedi.İyi çalışın 😊

Hedef/Davranış/Kazanım /Öğrenme Çıktıları

1-Hedef:

Hedefin sorusu niçindir

En önemli öğedir

Öğrenciye kazandırılmak istenen nitelikler ve özelliklerdir.

Pasta kalıbı gibi kazanımlar.

Kazanımlara göre programlar yapılır.

Örneğin; üçgenin ne olduğunu ,alanını hesaplamayı bilir.

Sorular programdan çıkar, programda kazanımdan

2-İçerik :

Öğrenciye Hedefi kazandıracak konuların seçimi ve düzenlenmesi.

Bir derste ne öğretelim konusudur?

İçeriği belirten hedefin kendisidir

Örneğin; Matematik konularının seçimi ve düzenlenmesi gibi.

3-Eğitim Durumları :

Eğitim durumları, öğrencilerin hedefe ulaşması için geçirmeleri gereken öğrenme yaşıntılarını sağlayacak dış koşulların (uyarıcıların) düzenlenmesi ve işe koşulmasıdır. Bu düzenleme, gerekli olan strateji, yöntem-teknik, araç-gereçleri her türlü etkinlikler ile fiziki düzenlemeleri kapsar.

Öğrenciler **nasıl** öğrenir? Ben **nasıl** öğretirim ?

Öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenci bu hedefi nasıl kazanır?

4-Değerlendirme :

Öğrenciye **ne kadar** hedefini kazandırdım? Hedeflerinin ne kadarını öğrendi?

Kaç hedef kazandırdık? **Ne kadar** hedefi kazandıramadık?

İçerik değişir tamamı hedef değişir

Bir öğe ne kadar değişirse hedeflerde değişir

Program Geliştirme Tanımı:

Bir öğretim programında var olan hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür.

Program Değerlendirme Tanımı:

Bir öğretim programının etkililiği hakkında karar verme sürecidir.

Öğretim Durumları Değişkenleri

Öğretim Sürecinin Değişkenleri

1-İpucu

2-Dönüt

3-Düzelme

4-Pekiştirme

5-Öğrenci Katılımı

1-İpucu:

Bir öğretmenin öğrenciye birsey öğretebilmek için öğrenmeyi destekleyecek nitelikte ve nicelikte verdiği uyarıcıların tümüdür.

Öğrenci öğrencine kadar ipucu vermek gereklidir.

2-Dönüt (Geri Bildirim):

Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenciye öğrenmelerinin yeterli yada gösterdiği davranışın beklenen davranışa uygun olup olmadığı bildirilmesi işlemidir.

Dönütü öğretmen ve öğrenci verir.

En değerli dönütü öğrenci verir.

Öğrenmenin olup olmadığını anlamanın en iyi yolu dönüt almaktır.

Verilen notlar,ödevler ve sınav sonuçlarında birer dönüttür.

Dönüt tam değilse düzeltmeye gidilir.

3-Düzelme :

Öğrencinin öğrenme eksiklerinin giderilmesi,beklenen davranışın öğretilmesi işlemidir.

Hatayı dönüt aldığımız anda eksikleri tamamlama işlemi düzeltmedir.

4-Pekiştirme :

Öğrencide öğrenme sıklığını ve öğrenme isteğini artıracak uyarıcılardır.

Derslerin tekrar edilmesi pekiştirmeye örnek olarak verilebilir.

5-Öğrenci katılımı :

Öğrencinin öğrenme ortamında fiziksel ve duyusal biçimde derse katılmasını sağlayarak kazanım sağlamasıdır.

Psikomotor katılımını sağlamaktır

Zihinde,hareketlerinde,el becerilerinde öğrenciyi derse katmak gereklidir.

Modern eğitimde 3 isim vardır;

John Dewey -Problem çözebilen insan yetiştirmeyi savunur.Modern eğitimin kurucusu.

Benjamin Bloom, Okullarda Öğretim işinin nasıl olması gerektiğine dair en etkili görüşler Bloom'a aittir.

Jean Piaget – Zihinsel gelişim insan gelişimi ,dil ve öğrenme ile ilgili temel fikirler Piaget e ait.

4.Hafta

Belli Başlı Öğretim İlkeleri

Çocuğa Yönelik Öğretim İlkesi :

Çocuk merkezli eğitim(öğrenci merkezli)

Merkezi:Konu merkezli öğretim.

Çocuğun yaşı göz önünde bulundurularak istekleri,yetenekleri,beklentileri,iltillerini dikkate almak gereklidir.Öğrenci aktif öğretmen pasif olmalıdır.

1-Hazırbulunuşluk (Hazır oluş)Kavramı:

Öğretim ,öğretmenin bildiği yerden değil, öğrencinin bulunduğu yerden başlamalıdır.(Rolleiser ,Fullan 2004)

Çocuğun belli bir gelişimi olgunlaşması,bedensel ve zihinsel gelişimi,motivasyonu hazırlınlık için önemlidir.

Bilişsel Hazırbulunuşluk - Bilgi

Duyusal Hazırbulunuşluk - Duyu

Devinişsel (Psikomotor) Hazırbulunuşluk – Beceri üretirken bu beceriye hazır mı?

Hazırbulunuşluk için önemli olanlar :

- Gelişim
- Olgunlaşma
- Öğrenme
- Motivasyon

Öğretmenliğin püf noktası ;çocuğun öğrenme işleminin ne kadarını gerçekleştirdiğini öğrenmek gereklidir.

Çocuğun gelişiminde önemli olanlar:

- 1- Anne sütü
- 2- Hareket etmesi
- 3- Kendi yaşıtları ile oynayıp hareket etmesi .

Çocuğun yanında hiç olmak gereklidir.Herşeyi ben bilirim dememek gereklidir.

Referans noktası çocuktan başlar.

2-Öğretim Hedefe Göre Olmalıdır

Öğretim hedefine uygun olmalıdır.

3-Yaparak,yaşayarak öğrenme ilkesi

Göstererek öğrenme

Öğrenci kendisi birşeyler yaparsa öğrenir.Yapılan şey unutulmaz.

Öğrenme miktarı artar,unutma miktarı azalır.

Öğretmen aktif öğrenci pasif olmalıdır

4-Ekonominiklik ilkesi

Ekonominiklik ilkesi verimlilikle ilgilidir.Öğretme sürecine ne kadar zaman ayıriyorsun?Ne kadar masraf yapıyorsun?

Az maliyetle çok öğrenme yapılması gereklidir.Öğrenme miktarı düşüyorsa ekonomiklik ilkesine uymaz.

Öğretmenlikte öğretmenin kağıt ve kalemini nasıl kullandığı çok önemlidir.

5-AYANİLİK (AÇIKLIK İLKESİ)

İletişim ilkesi,açık ve anlaşılır bir dil kullanılması gerekiyor.Öğrencinin de açıkça anlatılanı öğrenmesi gereklidir.Öğrenmenin olmasının arzu edildiği kadarının olması gereklidir.Bir öğretmenin öğretimi iletişim kadardır.Zengin doyurucu ve öğrenmeyi sağlayacak kadar olmalıdır

6-BÜTÜNLÜK İLKESİ

Kökeninde denge vardır.Bilişsel,duyusal ve psikomotorun (devinişsel) dengede olması gereklidir.

Öğretimde dengenin olması bütünlük ilkesidir.

7-YAŞAMA YAKINLIK İLKESİ

Zaman,mekan ve anlam olarak yaklaşımaktır.

Bunları nerede ve ne zaman kullanacağım?

Sınavda yüksek not alırsın diyen bir öğretmenin hayat tecrübesi düşüktür.

8-GÜNCELLİK İLKESİ (HAYATİLİK İLKESİ)

Öğrencinin derse ilgisini ve dikkatini çekmek için kullanılır. Güncel konuları derse entegre etmek gereklidir.

Bir konuya başlarken halkın konuştuğu gündelik yaşama dair konular olmalıdır.

9-SOMUTTAN SOYUTA İLKESİ (piaget)

Somut nesnelerden soyutu öğretmek gereklidir. Görme, duyma, dokunma, tatma organlarını kullanmak gereklidir.

Nesne ve objelerin duyu organları ile bağlantısını kurmak gereklidir.

10-GENELDEN ÖZELE İLKESİ (TÜMDEN GELİM)

Parçadan bütüne (tümevarım)

Öğretim genelden özele yani tümenden gelim yapılır.

11-BİLİNENDEN BİLİNMEYENE İLKESİ

Basitten karmaşağa, yakından uzağa.

Piaget bütün öğrenmelerin kaynağını şemadan oluşur demış.

Bilinen şemadan bilinmeyene doğru gidilir.

12-Basitten karmaşağa ilkesinde de şemaya göre gider.

13-Yakından uzağa

Sistematiklik ilkesi

Genelden özele

Basitten karmaşağa

Bilinenden bilinmeyene

MEB'in 14 ilkesi vardır. Öğretim bu ilkelere göre yapılmaktadır.

BELLİ BAŞLI ÖĞRENME , ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Çoklu zekaya dayalı yaklaşım 2005 lere kadar yapıldı. Aktiviteye dayanır.

Yapılandırmacı yaklaşım 2005 ten beri uygulanıyor.MEB bu yaklaşımın %100 bilinmesini istiyor.

Öğrenmenin nasıl olduğunu anlatan bir yaklaşımındır.

5.HAFTA

Çoklu Zekaya dayalı öğrenme Zeka Teorisidir.

1983'te Howard Gardner "Frames of mind" adlı kitabında Çoklu zeka kuramını ortaya koymuştur.düşünüş ve anlayış biçimleriyle ilgili bir kitaptır.Alternatif zeka yaklaşımlarından bahsettiği için çoklu zeka yaklaşımı denmiş.

Psikolojide denenebilir,gözlemlenebilir,araştırılabilir zekanın ne olduğundan çok nasıl anlaşıldığına bakılır.

Eski zeka anlayışı nda **Zeka doğuştandır,değişmez.**

İnsanlardaki Klasik Zeka Ölçülebilir.IQ zekayı ölçer.

Zeka hem öğretilebilir,hem öğrenilebilir.Garder söylemi

Sayısal,şekilsel,sözel

Geleneksel zekada 3 alan vardır .

1-sayısal zeka

2-sözel zeka

3-şekilsel zeka

Klasik Zeka da 3 kategori vardır.

En az 7 tane ,8-9-12 ye kadar zeka vardır.

Gardner zekaların sayısı artabilir demiş.

Zeka biyolojik nedenlere dayanır.**Kalitimsal,sosyal,kültürel** nedenlerde zekaya dahildir.

Bedeni çok kullanıyorsanız beden,dili çok kullanıyorsanız dil ön plandadır.

Çevre daha çok neyle meşgulse zeka onunla ilgilidir.

Gardner'a göre 8 farklı zekâ alanı:

1-SÖZEL – DİLSEL ZEKÂ

2-MANTIKSAL – MATEMATİKSEL ZEKÂ

3-GÖRSEL – UZAMSAL ZEKÂ

4-MÜZİKSEL – RİTMİK ZEKÂ

5-BEDENSEL – KİNESTETİK DUYUDEVİNİMSEL ZEKÂ

6-KİŞİLERARASI - SOSYAL ZEKÂ

7-(KİŞİSEL)İÇSEL - ÖZEDÖNÜK ZEKÂ

8-DOĞACI - DOĞA ZEKÂSİ.

9-VAROLUŞ ZEKASI (FELSEFE VE DİN ADAMLARINDA OLAN ZEKA)(HOCA EKLEDİ) **ÖNEMLİ**

NOT:GARDNERE GÖRE;

Bütün insanlar bu zekalarla doğar demeştir ama bazı insanlarda zeka profilleri farklıdır.

Bazı insanların dil,sosyal müzikal,bedensel yoğunluğu farklıdır

Zeka profilleri farklı olan insanlar vardır

Okulda başarı zekası (Klasik zeka)

Zekayı potansiyel olarak görür.(Klasik zeka)

Gardenere göre ürün ve eylem olarak görür.

Doğuştan potansiyel olarak herkesde zeka vardır ama zekaların profilleri farklıdır.

Çevresel,kültürel,ekonomik faktörlere bağlı olarak zekalar değişir.

Zekalar birlikte çalışır.Bir zekayı kullanırken diğer zekalar çalışmaya başlar.

İnsanları zeka profillerine göre sınıflamak daha doğru olur.

Okullardaki baskın zeka mantıksal ve dil zekası ,matematiksel zekadır.

Zekanın en büyük göstergesi eylemdir. (GARDNER)

6.Hafta

YAPILANDIRMACILIK

Yapilandırmacılık

:İnsan beynindeki eski ve yeni bilgilerin bağ kurma sürecidir.(Hocanın Yorumu)

Yapilandırmacılık için Piaget'in şemasını anlamak gereklidir.Yapilandırmacılık Piaget'e göre şemalardan oluşur.

Yapilandırmacılık ile ilgili Temel görüşler 3 kişiye aittir.

John Dewey

Vygostky

Bruner

İnsan bebek olarak dünyaya geldiğinde biyolojik yapımızda duyular organlarıyla depoladığı bilgi vardır.Bu duyular insan beyninde iz bırakır şemayı oluştururken biyolojik yapı içindeki psikolojik izler açığa çıkar.Dünyayı anlamamız şemalara bağlıdır İlgi ve bilgiyle şemalar gelişir.

Yapılandırmacılık(constructivism)Kişilerin bilgiyi ve bilgiyi sunma biçimlerini kendi deneyim ve düşüncelerine dayandırarak oluşturmasıdır.([kitaptaki yorum](#))

Eğitim sistemi 2010'dan beri MEB tarafından yapılandırmacılık olarak işlenmektedir.

[Ivan Pavlov sindirimini araştırırken öğrenmeyi farkediyor.](#)

[Ivan Pavlov](#), laboratuarda köpeğin salgı sistemi üzerine çalışmakta iken, köpeğin sadece yiyecek getirildiğinde değil, yiyeceği kendisine getiren kişiyi gördüğünde de salya akıttığını fark etmesi üzerine geliştirdiği Klasik Koşullanma, **Davranışçı Akımın en çok bilinen öğrenme kuramıdır.**

Uyarıcı ve tepki davranışçı teoridir.

[Piaget](#), insan öğrenmesinin insan zihninde olduğunu söylemiş.

Bilişsel yapılandırmacılık içten,davanişsal dışstandır.

Öğretme yoktur ,öğrenme vardır.

Öğrenme sorumluluğu öğrencidir.

Öğrenme sorunu öğrencidir.

Yapilandırma akti olması gereken öğrencidir.Öğrenci her zaman eylemde olmalıdır.

Yapılandırmacılıkta öğrenci öğrenirse öğrenme öznelleşiyor.

Yapılandırmacılıkta öğrenmenin tanımını Bruner;insan zihnindeki yeni bilgiler eski bilgiler arasındaki bağ kurma sürecidir

Piaget;İnsan bebek olarak zihinde şemalar oluştururŞema kavramı doğuştan biyolojik yapımızda 5 duyu organıyla depoladığı yer vardır diyor

Şemalar dünyayı anlamamıza ve tanıdığımıza yarayan bilgi çerçevesidir.Yapilandırma şemalarda gerçekleşir.

YAPILANDIRMACILIKTA TEMEL GÖRÜŞLER

1-Öğretme yoktur öğrenme vardır.

2-Öğrenme sorumluluğu öğrencidir.Öğrenci aktif olmalıdır

3-Öğrenme özneldir.Kişiye özgürdür.Objektifliğini kaybeder.

4-Subjektiftir

5-Öğrenme sosyal ortamdan etkilenir

6-Gelişimseldir.

7-Dinamiktir

8-Süreklidir.

9-Sosyaldır

10-Çevre ile ilişkilidir.

11-Derin ve anlamlı bir öğrenme vardır

Yapilandırmacılık Özellikleri

- Öğrenme öznel
- Çevreyle ilişkili
- Gelişimsel
- Subjektif
- Bağlama bağlı
- Dinamik
- Sürekli

Yapilandırmacılıkta derin bir öğrenme var.Yüzeysel değil derinlemesine ve anlamlı bir öğrenme vardır.Az ve derin bir şema oluşturmak gereklidir.

Öğretmenin öğrenciye rehberlik yapıp öğrenciye yapıllandırmacılık için görev vermesi ve öğrenmesinin farkında olup öğrendiğini sınıfta aktarması gereklidir.

Öğrenci ,öğrendiği bilgileri öğrenip aktarabiliyorsa yapıllandırmacılığı_uyguluyordur.
Anlatmayı obje ile anlatmak ve çocuğun bunun üzerinde deneyim kazanması gerekiyor.

Deneyimden anlam çıkartma (John DEWEY)

Öğrenme,gözlem,deneyim,mantıksal düşünme süreçlerinden oluşur.

1-Bilişsel Yapıllandırmacılık(Piaget-Bruner)

Bireye özgü yapıllandırmacılık ,**bilişsel yapıllandırmacılık** şemalarla sınırlıdır.piyage

Piaget Zürih'te Biyoloji-Fizyoloji üzerine okumuştur.

Piaget öğrenmeyi yiyeceklerin sindirimini (özümleme) ile anlatıyor.

İnsan beynindeki şemaların sindirim sistemi gibi olduğunu söylüyor.

Bilgilerin özüne inerek anlamsız olanları atıyor ,anlamlı verileri üst üste koyarak özünü anlatıyor.

Öğrenme olmadan şemalar dengededir.Dışardan bilgi gelince şemanın dengesi bozulur.Bu bilginin ne kadarı doğru ne kadarı yanlış diye sorgular.İnsan beyni denge ve

uyum arar ve uygunluk sağlamaya çalışır.Olan bilgiyle gelen bilgili birleştirip uyum-uyumsama sağlamaya çalışır.Önceki şema yeni bilgi gelince değişir.

Öğrenme ve zihinsel gelişim şemalarla gerçekleşir.

2-Sosyo kültürel yapılandırmacılık (john Dewey- Vygostky)

Şema terapi ,duyguların bozulsa duyguların şemalarla düzelir.

Niche bugüne kadar elimdeki şeyler nasıl gider diye duygularına sarılır.

Sadece bireye odaklanmak doğru değil.Çevre,dil ve kültüre odaklanmak gereklidir Dewey ve Vygostky.

Bireyin içine doğduğu çevre,kültür ve dil çok önemlidir.Zihin bunlardan sonra devreye girer.İnsan 2 kere doğar derler; 1 Fizyolojik,2 Sosyo kültürel olarak.

Öğrenme bireysel değil birlikte öğrenmek daha faydalıdır.

Grupla etkileşimli öğrenme her zaman önerilen öğrenmedir.

PROXI MONE OF ZONE (Yakınsak gelişim alanı - Vygostky)

Yakınsak gelişim alanı nedir?

Deneyimli,usta,uzman biri ile çalışmak

Gelişmeye açık olan alanın ,deneyimli ve uzman biri ile öğrenilmesi yakınsak gelişim alanıdır.Yerinde ve uygun yapılan bir rehberlik öğrencinin ilerlemesini sağlar.

Alt seviyeden üst seviyeye çıkması yakınsak gelişim alanıdır.

Vygostky İçselleştirme kitabını 1938 yazmış.

Fiziksel dünyanın, içimizdeki içselleştirdiğimiz dünyanın birbirine ne kadar yakın olduğunu anlatır.

3-Radikal Yapılandırmacılık (Ernst Von Glasersfeld)

Eyleme odaklanmak gereklidir.

Bireylerin aynı öğrenme yolunda aynı şeyleri öğrenmesine değil eyleme odaklanmak gereklidir.Ne kadar eylemde bulunduğu önemlidir.

Eylemde olan tilki mi çabuk avlanır yatan aslan mı?Eylemde olan tilki çabuk avlanır.

Öğrenme konusunda eylemde olan öğrenciler,soru çözen öğrenciler daha çabuk öğrenir.Eylemlerin sonucunda bilinçli bir durum ortaya çıkıyor.

7.Hafta

Probleme dayalı öğrenim yaklaşımı (Dewey)

Problem çözebilen bireyler yetiştirmek önemlidir.Öğrenme amaçlı problem çözebilen bireyler yetiştirmek amaçlanır.1960-70 li yıllarda sistematik şekilde Tıp fakültesi öğrencilerine tedavi yöntemleri anlatılıyor.Mesleki bilgileri yetersiz olduğu için tıp eğitiminde problem odaklı bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.Acil servislerde yapılan bu yaklaşımla eğitimdeki kalite arttırlılmış.Probleme dayalı öğretim Tıp alanında başlayarak Hukuk ile devam etmiştir.Öğrencilere gerçek hayatı yaşanmış veya yaşanması beklenen problem senaryoları verilerek çözmeleri hedefleniyor.

Probleme dayalı öğrenmede disiplinler arası bakış açısı gereklidir.Neyi anlatmak istiyorsa örnek olayı yazarak anlatmalıyız.Bilmediklerini tekrar okuyarak öğrencinin öğrenmesi , bilmesi gereklidir.

Senaryoyu iyi anlaması gerekiyor.

Problemi anlamak ,belirlemek .

Ne yapmamız gereklidir ?

Sonuca nasıl ulaşırız?

Ne sonuç çıkarız ?

Problemler 3 tanedir.

Yapilandırılmış problem

Yarı yapılandırılmış problem

Yapılardırılmamış problem

Yapılardırılmış problem:Okullardaki problemler tam yapılandırılmış problemlerdir.

Yarı yapılandırılmış problem: Yarı yapılandırılmış problem kurma, öğrencilere genel olarak açık uçlu bir durum (resim, tablo, denklem veya günlük yaşamdan bir hikaye gibi) verilerek, bilgi ve deneyimlerini kullanarak bu durumu problem haline getirmelerinin istediği bir problem kurma türündür. Öğrencilere açık-uçlu bir durum verilir. Öğrencilerden bilgi, beceri ve deneyimlerini kullanarak verilen açık uçlu duruma yönelik problem kurmaları istenir.

Yapılardırılmamış problem : Gerçek hayattakiler yapılandırılmamış.

Matematikte öğrenciler problem çözemiyorlar çünkü hayattakiler yapılandırılmamış, okulda çözülen problemler yapılandırılmıştır.

Probleme Dayalı Öğrenmenin Temel Adımları:

- Problemi hisset ve farket
- Problemi tanımla
- Probleme çözüm üret
- Problem için uygun veriler topla
- Topladığı verilerle ürettiğin çözümü analiz et
- Sonuç çıkar-problemi çöz, raporla.

İyi senaryo üretmek önemlidir.

Projeye Dayalı Öğrenme

Proje yaparak öğrenmede ,öğrenme amaçlı proje yapılır.

3 erli 5 erli grup şeklinde projeler yapılır 5 kişiden fazla olursa sorun yaratabilir.

Zor ve uzun soluklu bir iştir.

Proje: Belli bir sürede amaca dönük olan şeyi bitirmek.

Projeye Dayalı Öğrenmede 3 tür Proje vardır.

Tam rehberli proje: Öğretmen bir proje yapar, projenin nasıl yapılacağını, nasıl başlayacağını nasıl devam edeceğini ve nasıl biteceğini anlatır.

Yarı rehberli proje: Yüksek lisans , Doktora yarı rehberli

Rehbersiz proje: Bireysel araştırma rehbersiz projeye örnektir.

Eğitim : (1970 Selahattin Ertürk) Bireyin kendi yaşantısı
yoluyla kalıcı izli davranış değiştirmeye sürecidir.

Eğitim bir süreçtir. Doğumdan ölümé, insanların başlangıcından sonuna.

Bilişsel → zihin, anlama, kavrama

Duyusal → duygular

Devinişsel davranışlar → el, ayak ile
(psikomotor)

Psikoloji → davranış bilimi

İnsan : Birey, biyopsiko sosyo kültürel bir varlıktır.

Yaşantı : Deneyim, tecrübe

İstendik → planlı, programlı (eğitim tanımına bunu eklersen
formal eğitim oluyor)

Plan, program yoksa, gelişigüzelse, doğaçlamaysa informal eğitim
formal eğitim → okul öncesinden doktoraya kadar

formal eğitim = öğretim

↳ plan, program

Öğretim programları

Uzmanlıkla yeterli öğretmen, usta öğretici

özel mekan, sınıf, okul vs.

özel bir zaman

etkileşim, yaşantı özel olmalı

öğretim iqm
gerekeler

Öğrenme → Bireyin kendi yaşantısı yoluyla kalıcı izli davranış değişikliğidir.

Eğitim süreci

Öğrenme ürün

Öğretme → rehberlik etme, öğrenmeye kılavuzluk etme

Öğretim → "planlı programlı" = öğrenmeye rehberlik, kılavuzluk etme

İlke → Bir işe nasıl başlanacağı, nasıl devam edeceğini, nasıl sona ereceğini açıklayan kuralların tümüdür. Kural.

Savaşçı - Doğan Cüceloğlu

Yeniden insan insana iletişim - Doğan Cüceloğlu

Öğretim İlkesi → Öğretim işine nereden başlanır, nasıl devam edilir, nasıl tamamlanır

Teori → Kuram. Açıklamalar, görüşler

Teori bir alanda uygulanmaya başlanırsa "yaklaşım" = oluyor.

Modeller → Değişkenleri belirtmemiş olur

Strateji → Hedefe gitmek yolunda atılması gereken adımlar

Yöntemler → Hedefe gitmek yolunda atılması gereken özel adımlar

Teknik → En özel yol, uygulama.

Teori > Yaklaşım > Modeller > Strateji > Yöntemler > Teknikler

genel

özel

Program → Planlama → Uygulama → Değerlendirme

Programa göre bir plan oluşturulması gerekiyor. Ve bu planı sınıfın durumuna göre uygulamak gerekiyor.

Program, gelecekte olacak olan şeyleri ifade eder.

Eğitim programı : Okulda veya okul dışında öğrenene sunulan öğrenme öğretme yasantıları düzenegidir.

Bir derste veya bir disiplinde, okulda veya okul dışında, öğrenene sunulan öğrenme öğretme yasantıları düzenegidir. (Özcan Demirel)

Öğretim programı : Öğrenme öğretme yasantılarının daha detaylı ele alınmasıdır.

Program okuryazarlığı *

Öğretmen, programa uymak zorundadır. Ve program değişikliği olursa, öğretmen, kendini buna göre güncellirmeli ve ders anlatım yöntemlerini değiştirmelidir.

Program okuryazarlığı : Bir öğretim programının, programın özellikle-rine uygun olarak planlama, uygulama, değerlendirme işlevlerinin tümüdür. Bir dersin programı yoksa veya özellikleri tam olarak tamamlanmamışsa öğretmen tarafından tamamlanmasıdır.

Değişime, yenilige karşı dirençli olmamak.

Posner'a Göre Program Türleri,

- 1-) Resmi program, yazılı program
 - 2-) Uygulamalı program → öğretmenin derste yaptığı
 - 3-) İhmal edilen program → işlenmeyen konular
 - 4-) Örtük program, gizli, saklı → sosyal, duygusal ortam
 - 5-) Ekstra program, ilave → ek kurslar, korolar
- Resmi program formal, örtük program informal.

Resmi program yazılı, örtük program yazılı olmayan

ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL ÖĞELERİ

1-) Hedef / Davranış / Kazanım / Öğrenme Aiktıları

Nin?

2-) İcerik

Ne?

3-) Eğitim Durumları

Nasıl?

4-) Değerlendirme

Ne Kadar?

Program
Öğeleri

Hedef → öğrenciyə kazandırılmak istenen özellikler

İcerik → bu hedefi kazandıracak konuların seçilmesi ve düzenlenmesi.

Eğitim Durumları → bu hedefi öğrenciyə nasıl öğretirim

Değerlendirme → hedefi kazandırdık mı, kazandıramadık mı, hedeflerin içagini tágħid?

★ Program Geliştirme

Bir öğretim programının var olan hedef, içeriği, eğitim durumları ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür.

★ Program Değerlendirme

Bir öğretim programının etkililığı hakkında karar verme sürecidir.

★ Öğretim Durumları Değişkenleri

Benjamin Bloom 1974 Tam öğrenme

1-) İpucu → öğretmenin, öğrenciyə bir sey öğretibilmek için verdiği uyarıcıların tümüdür.

2-) Döner → Verdiğin uyarıcılar yetesli mi?

3-) Düzelme

4-) Pekştirme → Geribildirim

5-) Öğrenci Katılımı

→ Eksigi giderme

Görüğün fiziksel katılımının, yanına da duygusal, psikomotor olarak da orada bulunmasını sağlamak.

→ Öğrencinin öğrenme isteğini artıracak uyarıcı. Giçek, kurdele, artı, çikolata

John Dewey }
Jean Piaget } modern eğitim
Benjamin Bloom } görüşler

27 Ekim

BELİ BAŞLI ÖĞRETİM İLKELERİ

1) Gocuğa Görelilik İlkesi

Gocuğun yaşı, beklentileri

Hazırbulunuşluk → Gocuğun biyolojik gelişimi var, bunun yanında psikolojik, sosyal, motivasyon olarak ne durumda?

Bilişsel hazırbulunuşluk

Duyusal hazırbulunuşluk

Devrimşel hazırbulunuşluk (psikomotor)

Gelişim, olgulama, öğrenme, motivasyon (öğrenme isteği)

▷ Gocuk ; hareket halinde olmalı, akranlarıyla sosyalleşmeli.
Gocuklar civil civil olmalı.

⇒ Ben biliyorum ; i culuk yapma.

2) Hedefe görelilik (öğretim hedefine görelilik) İlkesi

Hedefin türüne (bilişsel, duyusal, psikomotor)

3) Yaparak yaşayarak öğrenme

%90 öğrenme sağlar, wantma ihtiyatlı düber.

4) Ekonomiklik İlkesi

Ayırınız zaman, maliyet

▷ Başarıının sırrı ; ne yapacağını bilmek ve israrla ona devam etmek.

5) Ağırlık

6) Bütünlük

Bilişsel, duyusal, psikomotor özelliklerin dengede olması ve bir bütün içinde verilebilmesi.

7) Yaşama yakınlık ilkesi.
Bunlar günlük hayatı nerede ifsime yarayacak?
Gocüğün konuğu yaşamında bir yere koyması.

8) Güncellik ilkesi
Öğrencinin dikkatini çekmek için kullanırız.

9) Sosyutan soyutla ilkesi

Piaget

10) Genelden özele ilkesi (tüm dengelim ilkesi)

11) Paragadan bütüne (tüm evrim)

→ Eğitim, genelden özele ilkesi ile yapılıyor okullarda.

12) Bilineneden bilmeyeneye ilkesi) → schema kavramı

13) Basitten karmaşığa

14) Yakından uzaga } sistematik
ilkesi

BELLİ BAŞLI ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

1) Göktürk zekaya dayalı öğrenme yaklaşımı.

Howard Gardner 1983 Frame of mind

Eski inanış → Zeka doğustandır, gelişmet.

Zeka ölçülebilir, IQ testleri

Gardner → IQ testleri bir şeyi ölçer ama ölatığını
sey zeka değildir.

Zeka doğustandır ama geliştirilebilir,
öğrenilebilir, öğretilebilir.

Eski inanış → Sayısal zeka, sözel zeka, şekilsel zeka

Gardner → En az 7 zeka türü vardır, sayısı artabilir.

Zeka, biyolojik nedenlere dayanır. Beyinsel,
genetik ve kültürün zekaya etkisi var.

Öğrenmenin nörobiyolojisi → hangi faaliyetlerde bulunursan o zeka gelişiyor.

Ritmik / müziksel zeka
Bedensel / kinestetik zeka
Görsel / uzamısal zeka
Dil zeka
Sosyal / kişilerarası zeka
Özedönükl / iğnel zeka
Mantıksal / matematiksel zeka

7 tane

→ Gardner ilk etapta bu zekaları söylemiş.

Doğa zekası

Varoluş zekası → genelde dinciler,
felsefeciler kullanır demis.

Gardner bu zekaların hepsinin doğadan tüm insanlarda bulunduğuunu söylemiş. Ama bazılarında bazı zeka türleri daha öne çıkıyor demis. Herkesin zeka profilleri farklı.

Eski inanış, klasik eğitimde, okullarda, dil ve matematiksel zeka öncelikleniyor.

Eski inanışta zeka, bir potansiyel olarak görülür.

Modern inanışta zeka, bir ürün olarak görülür.

Sen, öğretmen olarak ders anlatığırken her zeka türüne göre ders anlatış şekli belirlemeli ve uygulamalısın.

2) Yapılandırıcı öğrenme yaklaşımı

Türkiye, 2004 inşa etme, oluşturmaçılık

insanın nasıl öğrendiğini açıklayan temel iki

↳ Davranışçı

↳ Bilişselci

Davranışçı → Dışarıda bir uyarıcı var, organizma da ona tepki veriyor. Öğrenmenin dıştan gerçekleştiği

Bilişselci → Öğrenmenin içte gerçekleştiği

Yapılandırmacılık da bilişselci ve bunun üstünde bir şey.

İnsan beynindeki eski bilgilerle yeni bilgiler arasında bağ kurma süreci.

Piaget → "insan beyninde, bebeklikten gelen, tüm duyu organlarının topladığı bilgiyi biriktiren yer vardır."

Sema Kavramı → Dünyayı anlamamızı ve tanıtmamızı sağlayan bilgi parçacıkları.

Yapılardırma da semalarda gerçekleşir.

Piaget, Bruner, John Dewey

Öğretme yoktur, öğrenme vardır. → temel görüş

Öğretmen, dışarıdaki bilgiyi, her ne yaparsa yapısın yüzde yüz aktarım sağlayamaz. Öğrenme, öğrencide gerçekleşir, öğrenci aktif.

Öğrenme öznellesir, objektifliğini kaybeder. Subjektiftir.

Öğrenme sosyaldır.

Öğrenme gelişimseldir, dinamiktir, sürekli dir.

Öğrenme bağlama bağlıdır.

Öğrencinin ne öğreneceğini baştan söylemez, öğrenci arastırır.

Öğrenme derinleştirilir, yüzeysel degildir.

Daha az konu, daha az sema, derinlemese bile bilgi

Gereklilik hayattaki öğrenme sürecinin sınıf içinde uygulanarak öğretimin yapılabilmesi. Yapay olmasın.

Sadece kitap, defter olmasın. Gereklik objeler getirmelisin.

John Dewey → Deneyimden anlam çıkarma = yapılandırıcı

Gözlemlerimiz, deneyimlerimiz, mantıksal düşünme süreçlerimiz farklı. Dolayısıyla öğrenmemiz de farklı duyar.

Bilisel yapılandırmacılık → insanın beyninde, semaında

öğrenme gerçekleşir.

Piaget

Sema → insan beynindeki semalar, mideye yemegin sindirilmesi gibidir. Bilgiler önce ve sonra farklı şekilde öztürülür.

Yemek de ağızda, midede, bağırsakta elene elene sindirilmeye çalışılır.

Öğrenme olmadan semalar dengedendir. Bilgi varsa şemanın dengesi

bozulur. Yeni gelen bilginin ya da eski bilginin doğrulupunu sorular. Uyum yakalamaya çalışır. Denge kurma şabası (uyumrama) olusur. Dengeyi sağlayacak bilgi bulunduğunda özümseme gerçekleşir. Yeni bilgi gelene kadar dengede olur, sonra yine aynı süreler.

Özümseren yeni bilgi ile, şema şekillenir.

Öğrencinin varolan matematik şemasını bozup yeniden şekillendirmek gerek.

Piaget'e göre, öğrenme de zihinsel gelişim de şemalarla gerçekleşir. Psikologluk, bozulan şemanın yerine getirilmesidir.

• Sosyokültürel yapılandırmacılık → John Dewey, Vygostky

Sadece bireye odaklanmak çözüm değil, o bireynin yaşadığı çevre, kültür de etkili dir.

Sosyal çevre, kültür, dil

Çocuğu sürekli konuşan, civil, civil, bir çocuk grubunun içinde konuşursa senin çocuğun da öyle olur.

Vygostky → "proximal zone" "yakın saklı gelişim alanı" bir dil öğrenmek istiyorsan. Kendi kendine gelişmek yerine o alanda deneyimli bir rehber ile gelişirsen daha kolay yükselirsin.

Usta - gizlilik ilişkisi, uzmanlık berberliği

Vygostky → "ıdareleştirme"

Yaşadığınız dış dünyadan, içinizdeki temsili.

Ve bu ilişkinin birbirine ne kadar yakınlığı olduğu.

Özel derste, öğretmenin başarısını, öğrencinin bir yerden bir yere getiyor olusuya anlarız.

Radikal yapılandırmacılık → Ernst Von Glasersfield

İnsan öğrenmek için ne kadar eylemde bulunursa o kadar öğrenir.

Gezen tilki, yatan aslan dan daha çok avlanır.

En çok soru gezen matematiği yapar.

17 Kasım

Sınav konuları (Vize)

Temel kavramlar

Belli başlı öğretim ilkeleri

Gökku teka

Yapilandırmacılık → Sınav liraya kadar.

3) Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımı

John Dewey

Bir gerçek hayat problemi olması lazım.

Ders anlatırken senaryo oluşturur. Problem senaryosunu öğretmeye övladırır. Bildiklerimiz neler, bilmediklerimiz neler verir.

- a) Yapilandırılmamış problemler
- b) Yarı yapılandırılmış problemler
- c) Tam yapılandırılmış problemler

Tam yap. → Bütün bilgilerin verildiği

Yapilandırılmamış

John Dewey - 1914 - Problem çözme adımları

Problemi hisset ve fark et.

Problemi tanımla

Hipotez kur, çözüm ürete

Veri topla

Topladığın verilerle, bulduğun çözümü analiz etme.

Sonuç çıkar

Teorik ve uygulamayı birlestirir, disiplinlerarası bir yaklaşım
→ Probleme dayalı öğrenme yaklaşımı

Ekstra not

Grup ödevi verirken gruptaki kişi sayısını çift sayı segmeyin, gruplaşma olmasın, 3 ya da 5 iyi.

4) Projeye Dayalı Öğrenme Yaklaşımı

Kılpatric

Proje yapılır, öğrenme amaçlı.

Proje → Belli bir sürede, amaca yönelik, öğrenimler yapabilmek

- a) Tam rehberli proje
- b) Yarı rehberli proje
- c) Rehbersiz proje

Rehber, öğretmen, projenin yapılma süreçlerini anlatır ve bir örnek proje yapar. → tam rehberli proje → en son adında projenin sergilennmesi.

Yarı rehberli proje → Yüksek lisans, doktora

1 Aralık 2025

Derste yoktum.

8 Aralık 2025

BELLİ BAŞLI ÖĞRETİM MODELLERİ

1-) Temel Öğretim Modeli

Glasser

Hedef kavramı

Bu hedefe ilişkin "giriş davranışları" =

Hedef ← Giriş davranışları → Öğretme yolları → Değerlendirme

Öğretme yolları kavramının günümüzdeki adı: öğrenme öğretme süreci, eğitim durumları

Öğrencinin "İhtiyaç"larını bilmek gereklidir. Sınıfta eğlence ihtiyacı, özgürlük, gücü ihtiyaci

→ "Giriş davranışları" kısmı hariç diğerleri günümüzde hala var.

2-) Okulda Öğrenme Modeli

Carroll 60-70'li yıllar

En büyük katkısı, kendinden sonra gelecek "tam öğrenme modeli"ne temel oluşturmasıdır.

Hızlı ve yavaş öğrenen öğrenciler vardır. Öğrenciye, ihtiyaç duyduğu zamanı verildiğinde, herkesi öğrenebilir.

Yetenek

Öğretimden yararlanma yeteneği

Sabır, sebat

Fırsat

Öğretimin niteliği

Yetenek → Bir öğrenci, ne kadar hızlı öğrenirse, o kadar yeteneklidir.

Öğretimden yararlanma yeteneği → Bir önceki konu, daha önce öğrendiğin bir konu, şimdiki konuyu öğrenmeni hızlandırırsa, burada öğretimden yararlanma yeteneği vardır.

Sabır, sebat → Öğrencinin, öğrenmek için harcadığı zaman.

O konuyu öğrenmek için harcadığı kişisel zamanı.

Fırsat → Bir öğretmenin, öğrencilerin öğrenmesi için, sınıfta öğretime ayırdığı zaman.

Öğretimin niteliği → Öğretim bittiğten sonra, ek süreye ihtiyaç var mı? sorusunu sorar. Ek öğretime ihtiyaç duyulursa, öğretimin niteliği buna göre belirlenir.

3-) Tam Öğrenme Modeli

Benjamin Bloom 1974

Öğrencilerin ihtiyaç duyukları öğretim hizmeti verildiğinde, hemen hemen herkes öğretim hedeflerine ulaşır, her şeyi öğrenir.

Öğrenci giriş davranışları

Öğretim hizmeti

Öğrenme ürünlerini

Bir ünite de, öğrenilmemiş gereken seylerin en az %70 ini öğrenmek tam öğrenme oluyor. Diğer türlü yarım öğrenme ve geyrek öğrenme oluyor.

Öğrenci giriş davranışları

* Duyusal giriş davranışları
(ilgi, tutum, motivasyon,
akademik benlik tasarımı)
Bu, öğrenmenin %25ini
kapsar.

* Bilisel giriş davranışları
önbilgiler, öğrenmek,
bilisel yapı
Öğrenmelerin %50'sini
açıklar.

Bu ikisinin bileskesi de
%60 tır diyor.

Öğretim hizmeti

Bir ünite ile
ilgili,
ipucu
dönüt
düzeltme
pekiştirme
Öğrenci katılımı
%25ini
etkiler
öğrenmenin.

↓
önceki
modeldeki
"hizmet" gibi
anlatımları

Öğrenme ürünler

Öğrenme hızı
Öğrenme türü
Öğrenme düzeyi
Öğrenme düzeyi
düşükse ek
öğretim hız-
meti verilir.
Sınıfın geneli
tam öğrenme
(%70+)
olunca yeni ko-
nuya geçersin.

4-) Etkili Öğretim Modeli

Slavin, 1984

Öğretimin etkili olabilmesi için gereken dört değişken.

"Öğretimin niteliği"

Öğretimi öğrenci düzeyine uyarlama

Güdülenme

Zaman

"Öğretimin niteliği" → Öğrencinin, konuyu, kendisi için anlamlı bulup bulmaması ile ilgilidir.

Öğretimi öğrenci düzeyine uyarlama → Her öğrencinin bulunduğu
dizeye göre öğretim yapmak.
Toplu öğretim içinde öğretimin bireyselleştirilmesi.

Güdülenme → Öğrenciye moral, motivasyon kazandırılması.

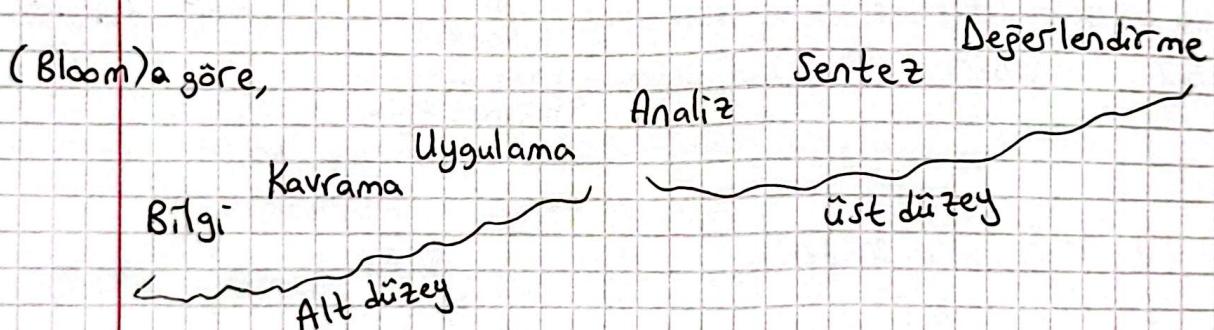
Zaman → Bir öğretimde çok zaman ayırmış olmak, etkili bir öğretim yapıldığını göstermez. Öğretmen ve öğrenci için gereken süre yeterli, fazlasına gerek yok.

Belli Başlı Öğretim Stratejileri

Öğretim hedefleri

Bilişsel
Duyusal
Deninissel

Planlama } üç tane

Bilgi →

Kavrama → Alınan bilgiyi yorumlamak, farklı bir forma dönüştürmek
İngilizceden Türkçeye metin tercüme etmek
Özetlemek
Örnek verebilmek

Uygulama → Deneyin nasıl yapıldığını ve malzemelerini biliyorken deneyi yapabilmek

Analiz → Gözümleme. Bütünü oluşturan sistem ve öğeleri ayırt edebilmek.

Ayrıştırabilme, daha sonra bir bütün olacak şekilde.

Sentez → Yeni, özgün ve orijinal bir şey yapmak.

Tez galisimaları → Tez Tasarım.

Değerlendirme → Ölçüte dayalı karar vermek.

Ölçütün iç koşulları → iç mekandaki özellikler

Ölçütün dış koşulları → dış mekandaki özellikler

Toplumun gelişebilmesi için, analiz, sentez, değerlendirme aşamasında olması gereklidir.

Stratejiyi segerken "hedefin türü ve düzeyini" göz önünde bulundururuz. Bunun dışında, öğrenci sayısı, sınıfın fiziksel koşulları, konuya ayrılan süre, öğretmenin yeteneği

Öğretim stratejileri

1) Sunuş yolu ile öğretim stratejisi

Ausubell (anlamlı öğrenme teorisi)

Kuraldan örneğe stratejisi

Zihinde ön örgütleyiciler olması lazım.

Konunun önemli, önemsiز, basit, karmaşık parçalarını ayırip sıraya koymak basitten karmaşığa.

Öğretmen = sesli kitabı + konunun yapılandırılması

sesli kitabı değil sadece

Anlatıma başlamadan önce hazırlık yapmak.

Konunun yapılandırılması (sırayla nasıl anlatacağım)

Hedefler bilgi düzeyindeyse sunuş yolu ile anlatım tercih edilir.

Tüm dengelimsel akilli yürütme

Hedefin türü → strateji → yöntem → teknik
ve düzeyi

Hedefin türü ve düzeyi, stratejiyi belirler.

Strateji, yöntemi belirler.

* NOT

Bilgi → sunuş yolu ile öğretim stratejisi

Kavrama → buluş yolu ile

Uygulama, analiz, sentez, değerlendirme → araştırma / inceleme
yoluyla öğretim stratejisi

Sunuş yolu ile → Kapsam geniş, derinlik az
kısa sürede daha çok konu işlenir.
öğretmen merkezli

Dikkat çekme
Güdüleme
İstekli kimle
Hedeften haberدار etme

İpucu, döñüt, düzeltme, pekiştireme, öğrenci katılımı

Dersin sonunda özet, tekrar, değerlendirme, bir sonraki ders hazırlıkları ve kapanış

5-10 dk giriş etkinlikleri

15-20 dk ders işleyir

5-10 dk kapanış

2) Buluş yolu ile öğretim stratejisi

Bruner

Tüm varımsal akl yürütme

Kesfederek öğrenme

Öğrencinin kendisinin bulmasını istiyorlar.

Öğretmen de, bu keşfi yapmaları için yönlendirici.

Kalabalık sınıflarda ya da öğrenciler arası bilgi seviyesinin farkının çok olduğu sınıflarda uygulanması zor.

Öğretmen, neyi bilmek istersse ona göre hazırlanır. Sınıfa birkaç örnek getirir. Öğrencilerin görselde gördüklerini aktarmalarını ister. Ek örnekler verilir, açıklama istenir. Sonra bunun tam tersini anlatan görseller verilir. Zıt örneği açıklattırız. Ek olarak zıt örnekler verilir. Örnekler arasındaki farkı sorarız. Öğrencilere. Öğrencilerin söylediklerinden ne çıkarıyor? Sonra öğrencilerden örnekten kurala, kuradan örneğe stratejisi örnek versin.

3) Araştırma-inceleme yoluyla öğretim stratejisi

John Dewey

Hedefin basamağı "uygulama" ve üzerindeyse

Daha çok zaman harcarır.

Öğrenci, bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak

Problem hisset, fark et

Problemi tanımla.

gözüm üretip

verileri toplayıp

analiz edip

sonuç alıkarıp

Bir problem değil de, birden fazla problem verelebilir.

Öğrencinin en aktif olduğu

Öğrenmenin, hatırlamanın en fazla olduğu

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

- 1) Anlatma yöntemi → sunuş yolu stratejisine uygun
- 2) Tartışma yöntemi → bulus yolu
- 3) Gösterip yaptırma yöntemi → hibrit stratejiye uygun değil.
- 4) Örnek olay yöntemi → Bulus yolu
- 5) Bireysel çalışma yöntemi → araştırma - inceleme
- 6) Problem gözme yöntemi → araştırma inceleme

1) Anlatma yöntemi

En eski ve en çok tercih edilen

En az öğrenme sağlayıcı

Tavsiye: Öğretmen ne anlattığını, nasıl anlattığını düzenlemeli.
Konuyu dağıtmak konuşurken.

Az zamanda çok konu

Kalabalık gruplara uygun.

Zaman atsa, materyaller pahalıysa tercih ediliyor.

En ekonomik yöntem.

Öğrencide verimlilik az.

Öğrenciler sıkılık.

2) Tartışma yöntemi

Öğrencilerin konunun ne olduğunu bileyebilmesi, farklı açılardan konuya bakılmasını, dinlemeyi ve konuşmayı öğrenebilmesini sağlar.

Tartışma konusunu tahtaya yaz, konu sahibi gitmesin.

Tartışma tekniği belirlemeli.

Tartışmaya ayrılmak üzere belirlemeli.

Yorumlar değerlendirilip sonuca bağlanmalı.

Müzakerada bu gruba giriyor.

Sosyal beceri sağlar. Çok yönlü bakılmayı sağlar.

Öğrencilere önceden konuyu ver, araştırırlar.

Demokratik yaşam becerileri kazandırır.

Buluş yolu stratejisinde kullanılır. Kavrama basamağı.

Kalabalık gruplarda tartışma yapmak istiyorsan, önce küçük gruplara ayırip orada tartışmalarını sağla, sonra sınıfqa tar-

3) Gösterip yaptırma yöntemi

Öğretmen gösteriyor. Öğretmen rehberlik yapıyor.

4) Örnek olay yöntemi

Yaşanmış veya yaşanabilecek olasılığı yüksek bir olayın sınıf ortamında ele alınması.

Buluş yolu stratejisi içinde kullanılıyor. Kavrama basamağı.

Tıp, psikoloji, hukuk eğitimlerinde yaygın olarak kullanılıyor.

5) Problem çözme yöntemi

Uygulama, analiz, sentez, değerlendirme basamağı.

Araştırma - inceleme stratejisinde kullanılıyor.

Problemi hisset

fark et

Problemi tanımla.

gözüm ürete

veri topla

Elastirel düşünme, analitik düşünme

Üst düzey düşünme becerileri

Tümevarimsal, tümdeğerimsel akıl yürütme

6) Bireysel çalışma yöntemi

Öğrencinin konuyu kendi kendine öğrenmesidir.

Araştırma inceleme stratejisi (uys., analiz, sentez, deşer, basamakları)
Öğrenci merkezli

Öğrenme, öğrencinin sorumluluğunda ve hızında gerçekleşir.

Sosyalleşme azalır.

TEKNİKLER

5 Ocak 2026

PANEL

Bir konuya ilgili birkaç uzman oturup konuşuyor.

Farklı uzmanlık alanları olan uzmanlar olabilir.

yönetici, paneli özetler.

Eğer dinleyiciler soru sorabiliyorsa bu "forum" oluyor.

ZİT PANEL (KOLLEGYUM)

İki tane panel var, bir taraf soru soran, diğer cevaplayan oluyor.

KONFERANS

Bir uzmanın, bilgi birikimini, kalabalık bir gruba aktarması.

Kısa sürede bir konunun detaylarını aktarılmasını sağlar.

Anlatım yöntemi ile aktarım türleri benzeri.

BRIEFING

Dışarıdan gelen bir üst makama, bu kurumda neler yapılıyor
ne yazdırız reklinde kısa bilgi verilmesidir.

Askeriyenin Cumhurbaşkanına verdiği bilgi

Millî Eğitim Bakanı ziyarete gelince ona verilen bilgi

Sınıf başkanının, sınıf öğretmenine verdiği bilgi

SÖYLEV (NUTUK)

Bir insanın, etkileyici olabilmek için, söylediği veya
yazdığı duygusal metinler.

DEMEG

Yetkili birinin, yetkili olduğu konuda, basın ve yayın
kuruluşlarına bir açıklamada bulunması.

Deprem uzmanın, televizyonda deprem ile ilgili açıklama yapması

TARTIŞMA TEKNİKLERİ

Küçük grup tartışması, büyük grup tartışması (15+ kişi)

Büyük grplarda tartışma yaptırma yapmak istiyorsan, önce alt grplara konu tartıştırıp, sonra büyük grpla tartışabilirsin.

1) Münazara

iki grup belirlenir. Bir grup lahte, diğeri aleyhte konuşuyor.

Gerekçe üretme önemli; ikna etmek değil, ikna edici argümanları sunmak önemli.

Sempozyum (Bilgi şöleni)

Bilimsel, kültürel, sportif bir faaliyet, sanatsal

Gelen kişiler, kendilerine sunulan zamanda, yaptıkları çalışmalar aktarıyorlar. Arastırmalarını ne üzerine yaptıklarını, nasıl çalışmalarını anlatıyorlar. Dinleyenler de arastırmanın yapılış yöntemini değerlendirdiğor, görüş bildiriyorlar.

Mesela 4 günde 1000 kişi geliyor vs.

AÇIK Oturum

Katılımin açık, dinleyenlerin de açık olduğu

Siyaset meydanı → örnek

farklı görüşlerden kişiler gelip, fikirlerini tartışıyorlar.

Herkese açık.

Seminer

Uzman bir kişinin, uzmanlık alanında, sahip olduğu bilgi birikim uygulamaları aktarmasıdır.

Konferanstan farklı, konferansı herkes dinleyebilir, seminerde ise belli bir uzmanlık alanına sahip dinleyicileri var ve o konuda daha uzman biri semineri veriyor.

Buzz grup

Konunun oturma olduğu bir gruba, gözüm kafasında oturmayan bir gruba çözüm yolunu anlatıldığı, bıtlarının kırıldığı teknik.

Vizilli gruplar

55, 66, 77 vizilli grupları var. Buradaki sayılar dan birincisi kişi sayısını, ikincisi herkesin ne kadar süre konuşabileceğini gösterir. 22, 33, 44 de var. İkişer kişi ikişer dakika tartışıyorsa 22 oluyor.

Bunun içinde en meşhur Philippss 66 → Bu adam toplantılarının verimsizliğini düşünüyor, konuşulanın bir yere bağlanmadığını düşündüryor ve ideal toplantıının 6 kişi ile 6 saat dakika konuşulan

toplantı olduğunu söylüyor.

Fikir taraması tekniği
2-4-6-8-9 kişilik gruplara ayrı sınıfı. O gruplar, derste o sırada ne konuyu kendi aralarında konuşuyorlar. Ne yapıyoruz, ne ediyoruz biz diye.

Gember tartışma tekniği
Gember halinde olan sınıfa öğretmen tek tek hepsine sorular soruyor. 10-15 kişi olması iyi.

Galistay (workshop)
Bir konu üzerinde derinlemek istiyorsun diyelim. Bu konuda en iyi kişileri çağırırsın, uzmanları. Bu konuyu kendi aralarında tartışıyorlar birkaç grup şeklinde. Her bir grup ayrı rapor yaparken. Sonra bu gruplar ortak bir Galistay raporu sunuyor. Bu rapor, sonrasında kamuoyu ile paylaşılmıyor.

Beyin Fırtınası
bir yaratıcı düşünme teknigidir.
Öğrencilerin ne kadar sürede ne kadar farklı fikirler üretebildiklerini gözlemleriz.
Mesela sınıfa 1 dakika verdim. Duyu organları konusunu işlemiştim, konu bitti. Sınıfa "gözleriniz, parmaklarınızın ucunda olsaydı ne olurdu?" diye sordum. Sonra herkesin fikrini aldım.

Gösteri tekniği
Öğretmen, sınıfa malzemeleri getiriyor, deney yapıyor.

Soru cevap tekniği
Soruya soran öğretmen, cevaplayan öğrenci.

Drama tekniği
Canlandırmak, bir kişiyi, bir olayı, onun duyguları, düşünceleri ile

Rol oynama tekniği
Canlandırma, bir yazılı metine, senaryoya bağlıysa o zaman rol oynama oluyor.

Drama → eğitsel (yaratıcı) drama

Benzetim, simülasyon
Gerçek hayatı tehlükeli ya da maliyeti yüksek bir olay için, gergiye benzer durumlar oluşturulması
Tipta kalavra kullanılması
Havacılıkta uçağ simülasyonları

Altı sapaklı düşünme tekniği
Beyaz, siyah, yeşil, mavi, kırmızı, sarı sapka
Her sapka bir duyguya temsil ediyor.
Beyaz sapka objektif
Siyah kötümsel, karamsar
Yeşil özgünlük olmak

Mavi mantıksal
Kırmızı duygusallık
Sarı rytmikselik

6 tane öğrenciyi glikariyorsun tahtaya, aynı konuyu şapka resine göre dördünersek, farklı bakış açıları kazanabilmesini sağlar.
Mavi şapka, tartışmadaki görüşleri düzenleyen, yönetici şapka.

Altı ayakkabı
Hangi ayakkabı ile sorunu gözersin?

Mikroöğretim
Küçük öğretim

Sen dinleyenlere ders planlama, program nasıl yapılır anlatıyorsun.
Sonra herkese 3-5 dakikalık bir ders planı oluşturuyorsun.
Öğretmen kamerası açıyor, hadi ders planına göre ders aratmıyor. Sonra onu arattan kişiyle beraber izliyoruz. Kişi kendini izliyor, hatalarını görüyor, sonra dinleyenler hataları söyleyiyorlar.
Dönem boyunca dersler bu şekilde devam ediyor, her seferinde görülen hataları bir sonrakinde düzeltmeye çalışıiyorlar.

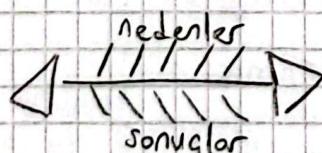
Eğitsel oyun
Görüş
İstasyon
Bilgisayar destekli eğitim
Konuşma halkası
Kartopu
Gezi
Gözlem
EV ödevi
Sergi
Bireyselleştirilmiş eğitim

} haftaya ısraleyeceğiz.

12 Ocak Pazartesi

Balık Kılığı teknigi

Neden - sonuc ilişkileri ile konuyu gösteriyoruz.

Bireyselleştirilmiş öğretim teknikleri;

- ↳ Bireyselleştirilmiş öğretim - birebir
- ↳ programlı öğretim
- ↳ bilgisayar destekli öğretim

Bireyselleştirilmir öğretim - birebir
Genelde özel eğitimde kullanılıyor.

Sınıf dışı öğretim teknikleri

↳ Gezi ekonomik değil, zaman alıyor, öğrenme kalıcı

↳ Sergi

↳ Görüşme alanında ilgili, deneyimli biriyle görüşmek